

- розумні люди (передбачає високий рівень кваліфікації робочої сили міста, соціальну та етнічну різноманітність населення, розвинуту структуру навчання).

На перший погляд може здатися, що складові «розумного міста» особливо не відрізняються від складових звичайного міста, проте це враження є помилковим. Складові розумного міста передбачають активне впровадження технологій для оптимізації функціонування всіх елементів міста (наприклад, **інтелектуальні системи управління дорожнім рухом, розумний підхід до вуличного освітлення**, електронний уряд, система розумна оселя). Рушійною силою для побудови «розумного міста» та забезпечення наявності у ньому всіх вищеперелічених складових є збір та обробка великої кількості даних, адже саме на основі управління ними муніципальні служби підвищують якість життя населення. Джерелами даних у «розумних містах» служать відеокамери, датчики, сенсори, різноманітні інформаційні системи.

Сьогодні у світі будується багато «розумних міст». Одним із них є Еко-місто *Сіно-Сінгапур Тяньцзинь*. Воно знаходиться в Китаї. *Тяньцзинь використовують як тестовий майданчик для багатьох розумних та зелених технологій, які мають перетворити місто на модель «сталого розвитку».* Тут перевіряють роботу безпілотних електроавтомобілів, встановлюють сучасні системи освітлення, які споживають незначну кількість енергії, розробляють плани про виготовлення відновлюваної енергії. Окрім цього, нетрадиційними джерелами тут планують забезпечити 50% водопостачання. Поки що у місті проживає кілька десятків тисяч людей, проте очікувана кількість мешканців після завершення будівництва міста – 350000. Свою версію «міста майбутнього» вирішили створити і в Об'єднаних Арабських Еміратах. Нею стало місто Масдар. Запущений у 2006 році проект Масдар-Сіті був продуманий як модель зеленого міського ландшафту та глобальний центр для індустрії екологічно чистих технологій. Найголовніші будівлі міста мають високу ізоляцію та енергоефективність, а три чверті гарячої води виробляють із використанням сонячної енергії. Окрім цього у Масдарі функціонує система безпілотного електричного транспорту. Поки що проект «Масдар» відстає від графіку і в місті проживає до 30 сімей, проте очікується, що населення міста становитиме близько 40 тисяч осіб [2].

Важливо зрозуміти, що «розумне місто» можна створити не лише шляхом заснування нового населеного пункту, а й перетворенням інфраструктури вже наявних міст на «розумну». Таким чином, ознаки «розумних міст» сьогодні наявні у Барселоні, Амстердамі, Нью-Йорку, Лондоні, Сан-Франциско і навіть в Києві.

Наслідки впровадження концепції «розумних міст» є позитивними для економіки, оскільки вона передбачає раціональне використання ресурсів, сприяє розвитку освіти та знань, що позначається на рівні кваліфікації робочої сили та, у свою чергу, потенційні інновації, витрати на які буду здійснюватися внаслідок економії витрат міста. Окрім цього, «розумні міста» є привабливими для залучення інвестицій та сприяють розвитку підприємницької діяльності.

1. The Future – освітній ресурс про новітні технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://thefuture.news/lessons/ua/smartcity>. 2. З чистого аркуша: 5 найцікавіших смарт міст у світі. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://unitcitizen.com/post/1411/>

М. Савчук

Науковий керівник: к.е.н. доц. Гуменюк В.В.

ПРОБЛЕМА ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Сьогодні утримування державного майна стає все більш обтяжливим для державного бюджету. За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі, з 3640 українських державних підприємств, 1666 взагалі не працюють. Враховуючи те, що вони щороку "пожирають" 50 мільярдів гривень, ці підприємства стають все більше непотрібним тягарем українському бюджету.

Головним мотивом приватизаційних процесів має бути пошук економічної результативності та ефективності за рахунок змін у структурі власності, забезпечення конкуренції та розвитку ініціативи громадян.

Також існує закон України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», до якого входять понад 1300 підприємств державної власності, яке в переважній більшості не задіяне або неефективно використовується.

Переглянемо деякі з цих підприємств, на питання їх ефективного функціонування:

Одеський припортовий завод (ОПЗ) функціонує порівняно не довго, проте на засадах корупційних дій, а саме те, як керівництво провело конкурс з відбору постачальника, викликає багато питань не лише у Фонду державного майна як органу управління, а й у правоохоронців. Компанії, котрі пропонували кращі цінові пропозиції, були проігноровані, і зараз оскаржують результати відбору. Фактично менеджмент ОПЗ скористався недосконалістю процедур корпоративного управління і не повідомив Фонд як орган управління про проведення конкурсу, пропозиції учасників і його результати, або зробив це навмисно задля легалізації непрозорого відбору і надання одній з компаній сумнівної переваги.

До складу Центренерго входять 3 ТЕС: Вуглегірська (Донецька область), Зміївська (Харківська область) і Трипільська (Київська область), сумарна проектна потужність яких становить 7□660 МВт, це близько 14% від загальної встановленої потужності України. 78,29% акцій компанії належить державі в особі Фонду державного

майна. Підприємство оголошене банкрутом ще з 2004 року, на разі відбуваються судові процеси стосовно цього статусу. Лише у травні 2019 року комітет кредиторів компанії вирішив почати санацію підприємства, до цього відбувалося відмивання коштів через державний бюджет.

У країні, яка спирається в основному на нафту і газ (все ще більш 50% споживання первинної енергії в Україні), «Нафтогаз» є само по собі винятком. Компанія є однією з небагатьох державних, монополістичних, вертикально інтегрованих нафтогазових компаній у світі з великими діловими операціями у розвідці, видобутку, переробки, транспортування, зберігання та розподілу нафти, газу і нафтопродуктів. Величезний політичний, геополітичний і фінансовий інструмент в розпорядженні різних органів державного управління. Однак, незважаючи на такі значні активи, Компанія була до 2014 року основною причиною втрат державного бюджету.

ДП «Львіввугілля» є стратегічним об'єктом для західного регіону, проте підприємство має суттєві борги, виплати яких покладається на державний бюджет, а державний менеджмент не здатний ефективно керувати шахтинською справою та проводить махінації з затриманням виплат заробітної плати для заробітку на депозитних відрахуваннях.

Стосовно ДП «Укрспирту» завжди точилися гарячі дискусії. Ще б пак: він генерує великий фінансовий потік, тому для чиновника є можливість заробити. Відтак палиці в колеса вставлятимуть на всьому шляху реформи, щоб утримати компанію у державній власності. Загалом же більшість опитаних підтримує приватизацію, і ось чому. Причина – великі тійові кошти, які окремі люди заробляють на цьому ДП. Через це такі ділки завжди будуть проти приватизації.

Отже, державі потрібно визначитись з стратегічними об'єктами, які потрібні для її функціонування. Всі інші підприємства віддати у приватну власність, щоб не створювати зайві видатки з бюджету. На нашу думку таким важливими підприємствами є Центренерго, Нафтогаз, з вище переглянутих, і Укрзалізниця та Укрпошта. Держпідприємства повинні управлятися незалежно, і бути комерційно нарівні з приватним сектором. Ними повинні керувати професійні менеджери, які отримують конкурентоспроможні зарплати. Щоб забезпечити об'єктивність і незалежність керівництва держпідприємств спочатку вони повинні бути акціоновані. Потрібно сказати, що приватизація призведе до покращення економічного середовища в країні. Саме це дасть змогу створити ефективне управління підприємствами, адже приватна власність передбачає орієнтацію на отримання більших доходів та ефективне використання ресурсів. Також створює конкуренцію на ринку та стимулює усі підприємства в галузі для активнішого збуту, що покращує становище на ринку для покупців.

М.С. Самсоненко

Науковий керівник: к.е.н., доц. С.О. Комаринець

ЕКОТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Екотуризм – відносно новий різновид туризму, який лише поступово набуває поширення серед українського населення. Його основна ідея – гармонія людини з природою, турбота про збереження навколишнього середовища, що вже є туристичним, а також підвищення екологічної свідомості суспільства [1].

Україна має великий потенціал для розвитку екотуризму, адже майже 12,8% території країни займають рекреаційні зони. Загалом нараховується 39 заповідників та природних національних парків, які займають площу у 559,2 тис. га.[2].

Проте, незважаючи на таку різноманітність природи та ландшафтів, екотуризм в Україні знаходиться на початковій стадії розвитку, тобто екотуристичні мандрівки переважно організовуються самостійно, оскільки комерційна діяльність в цьому напрямі лише зароджується.

Загалом, країна володіє достатньою кількістю екотуристичних ресурсів. Разом із зростанням попиту на туристичні послуги, використання таких ресурсів сприятиме розвитку організації та інфраструктури екотуристичної діяльності.

За даними відгуків користувачів соціальних мереж основними напрямками, найцікавішими для екотуризму в Україні, є.

1. Херсонська область. Унікальність Херсонщини полягає в тому, що вона омивається двома морями: Чорним і Азовським. Саме на її території знаходиться найбільша пустеля в Європі – Олешківська. Також є два безлюдні острови – Джарилгач і Бірючий. Варто зазначити, що на території області сформований біосферний заповідник Асканія Нова.

2. Подільські Товтри. Вони представляють собою залишки узбережних рифів вздовж берегової лінії. Територія Товтр нараховує мальовничі туристичні місця, де можна насолодитися видами на такі річки, як: Дністер, Збруч, Смотрич. Також, на прилеглих територіях розташовані одні з найдивовижніших середньовічних пам'яток – замок у Кам'янець-Подільському та фортеця у Хотині.

3. Карпати. Це велика територія незайманих лісів, в той час сповнених великою кількістю видів флори та фауни. Через гори складені численні маршрути різного рівня складності. На території Українських Карпат розташовані національні заповідники, заказники та парки.

4. Каньйони у Миколаївській області. Це скелясті каньйони знаходяться у долинах річки Південний Буг та її приток. Дуже нагадують Великий Каньйон річки Колорадо у США.